

Strasbourg 16.12.2014
COM(2014) 910 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Komission työohjelma 2015

Uusi alku

JOHDANTO

Kun nykyinen komissio valittiin tehtävänsä, se sitoutui saamaan aikaan muutoksen: tekemään eri asioita eri tavalla. Kansalaiset odottavat EU:lta vastausta suuriin taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin, joita ovat korkea työttömyys, hidas talouskasvu, julkisen velan suuri määrä, investointivaje ja kilpailukyvyn puute globaaleilla markkinoilla. Lisäksi he haluavat EU:n puuttuvan vähemmän niihin asioihin, jotka jäsenvaltiot voivat hoitaa paremmin kansallisella ja paikallisella tasolla. He myös odottavat EU:n olevan avoimempi ja ottavan paremmin vastuuta siitä, mitä se tekee ja miten se sen tekee.

Tämä komissio on vakaasti päättänyt edistää muutosta ja tehdä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa varmistaakseen, että muutos toteutuu. Tästä syystä se keskittyy ”isoihin asioihin”, kuten työllisyyteen ja kasvuun puheenjohtaja Jean-Claude Junckerin poliittisiin suuntaviivoihin¹ sisältyvien kymmenen painopisteen mukaisesti. Se ei esitä ehdotuksia, jotka eivät edistä näiden painopisteiden saavuttamista. Lisäksi se soveltaa politiikan suunnantarkistuksen periaatetta² ja poistaa pöydältään sellaiset vireillä olevat ehdotukset, jotka eivät vastaa uusia tavoitteita tai jotka eivät etene. Komissio haluaa kaikkien toimielinten keskittyvän siihen, millä on merkitystä.

Tämä on komission poliittinen sitoumus, ja sen pohjalta halutaan toimia myös Brysselin ulkopuolella kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan vahvistaa EU:n kansalaisten uskoa ja saavuttaa jälleen heidän luottamuksensa. Kansalaiset arvioivat komission sitoutumista ja sen saavuttamia tuloksia sen perusteella, millaisia parannuksia he näkevät omassa elämässään. Komissio ehdotti toimikautensa ensimmäisen kuukauden aikana merkittävää työllisyys-, kasvu- ja investointipakettia³. Pakettiin sisältyy uusi investointiohjelma, jolla strategisille aloille suunnataan yli 315 miljardin euron lisäinvestoinnit seuraavien kolmen vuoden aikana. Jatkossa on tarkoitus toimia samaan tapaan.

Tässä työohjelmassa mainitut ehdotukset on valittu, koska komissio uskoo, että niillä voidaan edistää työllisyyttä, kasvua ja investointeja, mistä koituu kansalaisille konkreettista hyötyä ensi vuonna. Tässä työohjelmassa sitoudutaan asioihin, jotka toteutetaan vuonna 2015. Tulevissa työohjelmissa ehdotetaan muita toimia kymmenen painopisteen saavuttamiseksi. Näistä joitakin aletaan valmistella jo vuonna 2015.

¹ Uusi alkua Euroopalle: Työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelma – Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle (http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_fi.pdf).

² Ks. Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisestä suhteista tehdyn puitesopimuksen 39 kohdan toinen alakohta: ”Komissio tarkastelee aina toimikautensa alussa kaikkia ehdotuksia, joiden käsittely on vielä kesken, vahvistaakseen ne poliittisesti tai peruuttaakseen ne ja ottaa asianmukaisesti huomioon parlamentin näkemykset.”

³ COM(2014) 903 final.

Suurin vaikutus EU:n tämänhetkisiin tapahtumiin ja siihen, millaisen arvosanan kansalaiset antavat EU:lle, on kuitenkin voimassa olevalla lainsäädännöllä ja käynnissä olevilla ohjelmilla. Välittömät huolenaiheet liittyvät voimassa oleviin sääntöihin. Tästä syystä komissio on ottanut poliittiseksi tavoitteekseen keventää sääntelytaakkaa säilyttäen kuitenkin sosiaalisen suojelun, terveyden suojelun ja ympäristönsuojelun sekä kuluttajan valintamahdollisuudet korkealla tasolla. Sääntöjä tarkistamalla pyritään varmistamaan, että ne edistävät työllisyyden ja kasvun ohjelmaa lisäämättä tarpeettomasti byrokratiaa tai hallinnollista taakkaa ja että niillä saadaan aikaan kansalaisten odottamat tulokset. Jos säännöt ovat vanhentuneita tai ristiriidassa komission painopisteiden kanssa, niitä muutetaan tai parannetaan. Tarpeeton byrokratia poistetaan. Jos voimassa olevat säännöt ovat järkeviä ja edistävät tavoitteiden saavuttamista, komissio pyrkii aktiivisesti varmistamaan niiden asianmukaisen soveltamisen, täytäntöönpanon ja valvonnan, jotta niistä on todellista hyötyä kansalaisille. Työllisyyden ja kasvun edistämiseksi hyödynnetään muita käytettävissä olevia välineitä, erityisesti EU:n talousarviota, joka on jäsenvaltioihin ja alueille kohdistuvien järkevien investointien tärkein väline.

Tämä on muutosohjelma. Se on syntynyt tarpeesta ohjata EU jälleen kasvun tielle, jotta Euroopan sosiaalinen malli ja terveellinen ympäristö saadaan säilymään tuleville polville.

Se on myös kehoitus uudistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston työskentelytapoja. Komissio haluaa tehdä parlamentin ja neuvoston kanssa yhteistyötä määritelläkseen tärkeimmät kaikille kolmelle toimielimelle yhteiset painopisteet ja nopeuttaakseen niitä koskevaa päätöksentekoa, jotta kansalaiset saisivat kokea komission ehdotusten myönteiset vaikutukset mahdollisimman pian. Jäsenvaltioihin, kansallisiin parlamentteihin, alueisiin ja kuntiin luodaan tiiviimpi kumppanuussuhde, jotta voidaan parantaa nykyisten politiikkojen täytäntöönpanoa ja paikan päällä toteutettavien toimien tehokkuutta aloilla, jotka ulottuvat rakenne- ja investointirahastojen käytöstä ympäristöpolitiikkaan ja sisämarkkinoista kuluttajan oikeuksiin.

Luottamuksen palauttaminen edellyttää, että muutos on näkyvä⁴ ja vaikuttaa nopeasti. Tällä työohjelmalla ja sillä, että se toteutetaan vuoden 2015 aikana, on määrä todistaa, että asiat tehdään nyt eri tavalla.

Tässä työohjelmassa esitetään vuodelle 2015 kohdennetut toimet. Siinä ei selitetä yksityiskohtaisesti, mitä komissio aikoo tehdä toimikautensa seuraavina neljänä vuotena, vaikka valmisteluja aletaankin tehdä esimerkiksi monivuotisen rahoituskehysten

⁴ Korostaakseen uuteen komissioon ja tähän työohjelmaan perustuvaa uutta alkua komissio keskittyy vuoden 2015 viestintätoimissaan poliittisten suuntaviivojen kymmeneen painopisteeseen. Ks. toimielimen viestintätoiminnasta monivuotisessa rahoituskehyksessä 2014–2020 annetun asiakirjan (SEC(2013) 486, 23. syyskuuta 2013) 2.4 kohta.

välitarkistusta silmällä pitäen. Liitteessä I esitetään ne poliittisten suuntaviivojen tärkeimpiin painopisteisiin perustuvat uudet aloitteet, joihin komissio aikoo keskittää toimensa vuonna 2015.

Tätä työohjelmaa valmistellessaan komissio on tutkinut kaikki ehdotukset, jotka tällä hetkellä odottavat Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöstä.⁵ Komissio katsoo politiikan suunnantarkistuksen olevan tärkeä osa sen poliittista vastuuta: pöytä on raivattava, jotta aika ja energia voidaan käyttää niihin ehdotuksiin, joilla on suurin vaikutus työllisyyteen ja kasvuun ja joilla on hyvät edellytykset tulla hyväksytyiksi lähitulevaisuudessa.

Komissio on tarkastellut ehdotuksia, joiden käsittelyn se haluaa jatkuvan aina hyväksymiseen saakka, sekä ehdotuksia, joita aiotaan muuttaa vastaamaan kymmentä painopistettä tai joita ehdotetaan peruttaviksi. Komissio on edelleen sitoutunut vahvasti moniin niistä tavoitteista, joihin nyt peruttavaksi ehdotettavilla ehdotuksilla pyrittiin. Ehdotuksista ei kuitenkaan ole mitään hyötyä, jos ne juuttuvat neuvottelupöydälle, jos ne jäävät jälkeen tilanteen kehityksestä tai jos ne vesitetään neuvotteluissa niin pahasti, että niillä ei enää voida saavuttaa alkuperäistä tavoitetta. Joissakin tapauksissa komissio ehdottaa ehdotusten perumista, jotta ne voidaan myöhemmin korvata kunnianhimoisemmilla ehdotuksilla tai muokata vastaamaan paremmin komission kymmentä painopistettä. Toisissa tapauksissa yhteiskunnassa on tapahtunut muutoksia komission alkuperäisen ehdotuksen tekemisen jälkeen. Liitteessä II esitetään ehdotukset, jotka on tarkoitus perua (tai joita on tarkoitus muuttaa). Komissio odottaa Euroopan parlamentin ja neuvoston näkemyksiä näistä ehdotuksista ennen niiden perumista.

Työohjelma heijastaa myös komission sitoutumista sääntelyn parantamiseen. Tämä tavoite on keskeisellä sijalla sääntelyn toimivuutta koskevassa komission ohjelmassa, jonka tarkoituksena on byrokratian vähentäminen ja sääntelyn keventäminen. Siihen sisältyvät, liitteessä III luetellut toimet – lainsäädännön muuttaminen, toimivuustarkastukset ja arvioinnit – ovat komission työskentelyn ytimessä. Yksinkertaistamistoimia käynnistetään esimerkiksi yhteisen maatalouspolitiikan alalla. Työskentelyssä keskitytään myös äskettäisen finanssipalvelu-uudistuksen, yhteisen kalastuspolitiikan ja EU:n rakenne- ja investointirahastoja koskevien sääntöjen täytäntöönpanon sujuvaan käynnistämiseen. Tämä edellyttää koordinoitua kaikilla tasoilla sekä kaikkien sidosryhmien osallistumista – verkostojen rakentamista ja kokemusten ja parhaiden käytänteiden jakamista eri politiikanaloilla.

Liitteessä IV luetellaan säädökset, joita aletaan soveltaa vuonna 2015. Tarkoituksena on tiedottaa kansalaisille ja yrityksille paremmin, milloin EU:n lainsäädäntö tulee voimaan.

⁵ Edellisten komissioiden jäljiltä on vireillä kaikkiaan 452 ehdotusta.

1. Uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin

Komission uusi talousnäkemys perustuu kolmeen päälinjaan: investointien vauhdittamiseen, rakenneuudistusten jatkamiseen ja finanssipoliittiseen vastuuseen. Komissio on tiiviissä yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa ehdottanut tärkeää investointiohjelmaa⁶, jolla annetaan uutta pontta työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin Euroopassa. Uusiin investointeihin saadaan lisärahoitusta uudesta Euroopan strategisten investointien rahastosta. Lisäksi varmistetaan rahoituksen vaikutus reaalitalouteen luomalla uskottava hankejatkumo ja laajentamalla ja helpottamalla teknisen avun saatavuutta.

Uuden rahaston perustamisen lisäksi edistetään edelleen innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttöä (esimerkiksi lainat ja takaukset avustusten sijasta). Näin pyritään lisäämään EU:n rakenne- ja investointirahastojen vaikutusta vuosina 2014–2020. Tavoitteena on vähintään kaksinkertaistaa tällaisten välineiden käyttö uudella ohjelmakaudella.

Muissa toimenpiteissä keskitytään parantamaan liiketoimintaympäristöä, poistamaan investointeja haittaavat sääntely- ja muut esteet ja vahvistamaan sisämarkkinoita entisestään. Komissio esittää useita tämän lähestymistavan pikaista toteuttamista koskevia ehdotuksia ja tarkastelee tarkemmin voimassa olevia valtiontukisääntöjä.

Kaikki vuosia 2014–2020 koskeviin EU:n rakenne- ja investointirahastoihin liittyvät kumppanuussopimukset on nyt hyväksytty ja jäljellä olevia toimintaohjelmia viimeistellään, joten investointien pitäisi alkaa vaikuttaa Eurooppa 2020 -strategian⁷ älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua koskeviin tavoitteisiin vuonna 2015. Uudesta koheesiopolitiikasta, joka pohjautuu tukevasti eurooppalaiseen ohjausjaksoon ja EU:n talouden ohjaus- ja hallintaprosessiin, on tullut julkisten investointien tärkein lähde useissa jäsenvaltioissa.

EU:n talousarvion työllisyyttä, kasvua ja investointeja edistävien vaikutusten maksimoinnilla sekä uudelleen heränneellä tietoisuudella siitä, että julkisten varojen käyttöä on parannettava, on merkitystä myöhemmin komission toimikaudella, kun pohditaan monivuotisen rahoituskehysten välitarkistusta ja valmistellaan vuoden 2020 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä koskevaa pakettia.

Komissio tarkistaa EU:n kauppaa ja investointipoliittista strategiaa keskittyen erityisesti siihen, miten se vaikuttaa työllisyyteen ja kasvuun. EU:n kauppaa ja investointiyhteyksien vahvistaminen maailman uusiin kasvukeskuksiin on elintärkeää EU:n työllisyyden, kasvun ja tuottavuuden tehostamisen kannalta, mutta se vaikuttaa merkittävästi myös EU:n naapuruus- ja kehityspoliittikkoihin sekä EU:n osallistumiseen kansainvälisten rahoituslaitosten toimintaan.

⁶ COM(2014) 903 final.

⁷ KOM(2010) 2020 lopullinen.

Jäsenvaltioilla on edessään hankala haaste: miten saada enemmän ihmisiä töihin ja miten varmistaa, että työntekijöillä on taidot, joita eteneminen ja tulevaisuuden työtapoihin mukautuminen edellyttävät. Komissio esittää toimenpidepaketin, jolla tuetaan näitä pyrkimyksiä työmarkkinoille pääsyn edistämiseksi ja taitojen lisäämiseksi.

Huolellisesti laaditulla EU:n lainsäädännöllä ja sen tehokkaalla täytäntöönpanolla voidaan vaikuttaa merkittävästi työllisyyteen, kasvuun ja investointeihin. Ekoteollisuus ja ekoinvestoinnit muodostavat tällä hetkellä kolmanneksen vihreän teknologian maailmanmarkkinoista, joiden arvo on biljoona euroa. Markkinoiden arvon odotetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2020 mennessä. Kiertotalouden edistämistä koskeva tarkistettu ehdotus vahvistaa tätä suuntausta ja hyödyttää näin osaltaan vihreää kasvua. Tällä alalla on tärkeää sopia yhteisistä tavoitteista ja niiden saavuttamisen vaatimasta kunnianhimoisuudesta. Jäsenvaltioille ei kuitenkaan pidä antaa liian tiukkoja ohjeita siitä, miten tulokset saavutetaan. Tällä tavoin ehdotukset saadaan helpommin muutettua konkreettisiksi toimiksi jäsenvaltioissa.

EU:lla on erittäin kehittynyt sääntelyjärjestelmä. Entistä tarmokkaampi keskittyminen täytäntöönpanoon ja yhteisvaikutusten etsimiseen olemassa olevien säädösten väliltä voisi tuottaa nopeita tuloksia ja synnyttää uusia mahdollisuuksia luoda työpaikkoja ja kasvua. Komissio tarkistaa olemassa olevaa lainsäädäntöä varmistaakseen, että se vastaa tarkoitustaan. Lisäksi tehdään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että EU:n nykyisen lainsäädännön tarjoama kasvupotentiaali käytetään mahdollisimman tarkoin hyväksi. Tämä on komission työskentelyssä etusijalla monilla aloilla, joista esimerkkeinä voidaan mainita maatalous, kalastus, tulliasiat, rahoituspalvelut ja sisämarkkinat.

2. Yhdennetyt digitaaliset sisämarkkinat

Digitaalisilla sisämarkkinoilla, jotka tukevat työllisyyttä, kasvua, innovointia ja sosiaalista kehitystä, on keskeinen rooli luotaessa uutta dynaamisuutta koko Euroopan talouteen. Kaikki talouden ja yhteiskunnan alat ovat siirtymässä digitaaliaikaan. Euroopan on oltava tämän digitaalisen vallankumouksen etulinjassa kansalaistensa ja yritystensä puolesta. Digitalisaatiota haittaavat seikat haittaavat myös työllisyyttä, vaurautta ja kehitystä.

Komissio valmistelee strategiaa, jossa eritellään turvallisten, luotettavien ja dynaamisten digitaalisten sisämarkkinoiden loppuun saattamisen suurimmat haasteet. Strategiassa keskitytään seuraaviin kuuteen päälinjaan: uskon ja luottamuksen lisääminen, rajoitusten poistaminen, saatavuuden ja liitettävyyden varmistaminen, digitaalitalouden rakentaminen, digitaalisen yhteiskunnan edistäminen ja investoiminen tieto- ja viestintäteknologian maailmanluokan tutkimukseen ja innovointiin.

Komissio pyrkii osana digitaalisia sisämarkkinoita koskevaa strategiaa saattamaan vuonna 2015 päätökseen käynnissä olevat toimielintenväliset neuvottelut ehdotuksista, jotka koskevat esimerkiksi yhteistä eurooppalaista tietosuojauudistusta ja Euroopan yhteen liittämistä annettavaa asetusta. Se ehdottaa myös uusia lainsäädännöllisiä ja muita aloitteita, joilla digitaalisten sisämarkkinoiden kunnianhimoisuus nostetaan tasolle, jota nykyisiin haasteisiin

vastaaminen vaatii. Tässä yhteydessä komissio muun muassa täydentää televiestinnän sääntely-ympäristöä, päivittää tekijänoikeussäännöistä ja audiovisuaalisista mediapalveluista annettua lainsäädäntöä, yksinkertaistaa verkko-ostoksia ja digitaalista kaupankäyntiä koskevia kuluttajasääntöjä, helpottaa sähköistä kauppaa, parantaa tietoverkkoturvallisuutta ja ottaa digitalisaation huomioon kaikilla politiikanaloilla.

3. Joustava energiaunioni ja tulevaisuuteen suuntautuva ilmastonmuutospolitiikka

Luotettava ja kohtuuhintainen energia on kaikkien osapuolten tärkein tavoite. Komissio hyväksyy energiaunionin strategiakehyksen, jossa esitetään keskeisiä toimia, joilla varmistetaan energian toimitusvarmuus, vähennetään riippuvuutta energiantuonnista kolmansista maista, yhdistetään kansallisia markkinoita ja parannetaan edelleen kuluttajien osallistumista, lisätään energiatehokkuutta⁸, pyritään energiapaletin vähähiilisyyteen ja edistetään tutkimusta ja innovaatioita energia-alalla.

EU on etulinjassa myös globaalissa taistelussa ilmaston lämpenemistä vastaan. Komissio esittää EU:n linjaukset ja odotukset valmisteltaessa ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolikonferenssia, joka järjestetään Pariisissa vuoden 2015 lopussa. Se alkaa myös laatia lainsäädäntöehdotuksia vuoteen 2030 ulottuvan ilmasto- ja energiapaketin täytäntöönpanemiseksi.

Lisäksi jatketaan toimia, joilla parannetaan sellaisten toisiinsa liitettyjen, turvallisten ja varmojen liikennepalvelujen sääntelykehystä, jotka aiheuttavat vähemmän kasvihuonekaasupäästöjä.

4. Syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat ja lujempi teollisuus pohja

Sisämarkkinat ovat Euroopan parhaita valtteja – niiden tarjoamaa potentiaalia on hyödynnettävä aiempaa tehokkaammin, jotta voidaan parantaa Euroopan kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla sekä luoda työpaikkoja. Komissio esittelee sisämarkkinastrategian, jossa esitetään uusia lähestymistapoja potentiaalın käyttöön saamiseksi.

Sisämarkkinat ovat luoneet perustan myös Euroopan teolliselle vahvuudelle ja tuotantokyvylle, joita on kasvatettava edelleen. Toimissa tärkeällä sijalla ovat infrastruktuuriin, pk-yrityksiin ja markkina-arvoltaan keskisuuriin yrityksiin (mid-cap) tehtävien investointien edistäminen, sääntely-ympäristön parantaminen ja yritysten auttaminen innovoinnissa. Näihin tavoitteisiin pyritään esimerkiksi Horisontti 2020 -ohjelman

⁸ Komissio tarkistaa energiamerkintädirektiiviä (2010/30/EU) ja tutkii, olisiko nykyisiä sääntöjä syytä muuttaa siten, että direktiivin tavoitteet saavutettaisiin vähemmän rajoittavalla tavalla.

tuella. Ilmailualalla on merkittäviä haasteita. Komissio tarkastelee mahdollisuuksia parantaa alan toimintaolosuhteita kehittämällä sen kilpailukykyä.

Komissio haluaa auttaa jäsenvaltioita vähentämään työttömyyttä rakenneuudistuksilla sekä tukemalla työpaikkojen luomista ja työllistymistä edistäviä toimia. Se erittelee tapoja investoida tietoon ja taitoihin kiinnittäen erityistä huomiota kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten nuoriin työttömiin ja pitkäaikaistyöttömiin. Työvoiman liikkuvuuden tukeminen, myös rajatylittävästi, on tärkeää erityisesti niissä tapauksissa, joissa haasteena on jatkuva työvoimapula tai se, että ammattitaidon kysyntä ja tarjonta eivät kohta. Samalla on tuettava kansallisten viranomaisten roolia vilpin ja väärinkäytösten torjunnassa.

On edelleen tärkeää saattaa loppuun ja panna täytäntöön finanssialan sääntelykehityksen merkittävä tarkistus, jolla vastataan rahoituskriisiin. Tähän sisältyy muun muassa uusien pankkivalvonta- ja kriisintarkistussääntöjen täytäntöönpano. Sääntelykehystä lujitetaan edelleen ehdotuksella, jolla parannetaan kriisinhallintaa ja -ratkaisua sellaisissa järjestelmän kannalta merkittävissä yhteisöissä, jotka eivät ole pankkeja. Komissio alkaa pohtia alustavasti, kuinka kuluttajille koituvia etuja voitaisiin lisätä vähittäisrahoituspalvelujen sisämarkkinoiden avulla.

Komissio esittää toimintasuunnitelman pääomamarkkinaunionin luomiseksi. Se tarkastelee tapoja vähentää rahoitusmarkkinoiden hajanaisuutta, monipuolistaa talouden rahoituslähteitä, parantaa pk-yritysten rahoituksen saantia ja vahvistaa pääoman rajatylittäviä liikkeitä sisämarkkinoilla, jotta pääomaa voitaisiin käyttää mahdollisimman tuottavasti. Lyhyellä aikavälillä komissio ehdottaa, että Eurooppaan luodaan laadukkaan arvopaperistamisen puitteet, joilla parannetaan pk-yritysten luottotietojen standardointia. Lisäksi se tarkastelee mahdollisuuksia tehdä suunnattua osakeantia koskevista onnistuneista järjestelmistä EU:n laajuisia. Se myös tarkistaa esitedirektiiviä vähentääkseen pk-yritysten hallinnollista taakkaa.

5. Syvempi ja oikeudenmukaisempi talous- ja rahaliitto

Talous- ja rahaliiton rakennetta on lujitettava edelleen, jotta voidaan säilyttää kansalaisten luottamus euroon, selviytyä jatkossakin markkinoiden myllerryksestä ja luoda edellytykset pysyville työpaikoille ja kestävälle kasvulle. Tarkistettuaan talouden ohjaus- ja hallintasääntöjä sekä toimia, joilla yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan eurooppalaista ohjausjaksoa, komissio työskentelee nyt talous- ja rahaliiton syventämiseksi ja laatii ehdotuksia toimiksi, joilla tähdätään talousohjaukseen liittyvän määräysvallan yhdistämiseen. Pyrkimystä tuetaan toimilla, joilla annetaan uutta puhtia kaikilla tasoilla käytävälle työmarkkinavuoropuhelulle.

Komissio tunnustaa, että jäsenvaltioilla on toimivalta päättää omasta verotusjärjestelmästä, mutta lisää kuitenkin toimia, joilla torjutaan veronkiertoa ja veropetoksia sekä vastataan tasapuolisuuden toteutumista ja verotuksen avoimuutta koskeviin unionin yhteiskuntien tarpeisiin. Komissio ottaa lähtökohdakseen OECD- ja G20-tasolla tehdyn, veropohjan kaventumiseen ja voitonsiirtoihin liittyvän työn ja laatii sen pohjalta toimintasuunnitelman, joka sisältää EU-tason toimenpiteitä. Tavoitteena on siirtyä järjestelmään, jossa voitot verotetaan siinä maassa, jossa ne on tuotettu (myös digitaalitaloudessa). Tämä edellyttää

myös sopimusta yhteisestä yhtenäistetystä yhtiöveropohjasta. Tässä yhteydessä komissio tekee erittäin pian ehdotuksen myös veroviranomaisten välisestä veropäätöksiä koskevasta automaattisesta tietojenvaihdosta rajatylittävissä tilanteissa. Lisäksi se tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimielinten kanssa tukeakseen finanssitransaktioveron ja tiukempien rahanpesun torjuntaa koskevien sääntöjen hyväksymistä. Työskentelyä jatketaan myös arvonlisäveron alalla esimerkiksi toteuttamalla toimia verotulovajeen kiinni kuromiseksi.

6. Kohtuullinen ja tasapainoinen vapaakauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa

Kaupalla on huomattava vaikutus työllisyyteen ja kasvuun. Yhdysvaltojen kanssa solmittavaa transatlanttista kauppaa- ja investointikumppanuussopimusta (TTIP) koskevien neuvottelujen lisäksi komissio käy aktiivisesti useita kahdenvälisiä neuvotteluja, jotka koskevat vahvaa monenvälistä sitoutumista Maailman kauppajärjestöön (WTO). Komissio on jo toteuttanut toimia TTIP-neuvottelujen avoimuuden parantamiseksi⁹, ja se jatkaa työskentelyä sellaisen järkevän ja tasapainoisen sopimuksen aikaansaamiseksi, jolla turvataan eurooppalainen työterveys ja -turvallisuus, sosiaaliturva, tietosuojat ja kulttuurinen moninaisuus.

7. Luottamukseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuva oikeusalue

Kansalaiset odottavat EU:lta oikeutta, suojelua, oikeudenmukaisuutta ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamista sekä kaikenlaisen syrjinnän tiukkaa vastustamista jatkossakin. Komissio jatkaa tuomioistuimelta pian saatavan ohjauksen valossa toimia, jotka koskevat EU:n tulevaa liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Se tehostaa edelleen rajatylittävän rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa sekä oikeudellista yhteistyötä, mistä on hyötyä kansalaisille kaikkialla EU:ssa. Lisäksi se suojaa edelleen EU:n talousarviota petoksilta muun muassa jatkamalla toimia riippumattoman Euroopan syyttäjänviraston perustamiseksi.

Euroopan komissio on vammaisten henkilöiden oikeuksista tehtyä YK:n yleissopimusta täysimääräisesti kunnioittaen sitoutunut turvaamaan vammaisten yhtäläiset mahdollisuudet. Oikeuksiin sisältyy muun muassa fyysisen ympäristön ja liikennevälineiden, tieto- ja viestintäteknologian ja -järjestelmien sekä muiden toimintojen ja palveluiden esteettömyys.

Komissio on sitoutunut edistämään miesten ja naisten tasa-arvoa ja mahdollistamaan sen, että useammat naiset voivat päästä työmarkkinoille. Komissio peruu vuonna 2008 tehdyn äitiyslomia koskevan ehdotuksen kuuden kuukauden kuluessa, jos neuvotteluja ei pystytä käynnistämään uudelleen. Näin pystyttäen omaksumaan uusi lähestymistapa, jossa asiaa tarkastellaan laajemmassa yhteydessä ottaen huomioon nykypäivän yhteiskunnat sekä edistys, jota tällä alalla on jo saavutettu jäsenvaltioiden tasolla.

⁹ C(2014)9052.

Komissio tuo käsiteltäväksi Euroopan turvallisuusstrategian, jonka avulla puututaan EU:n sisäistä turvallisuutta koskeviin uhkiin, kuten rajatylittävään rikollisuuteen, tietoverkkorikollisuuteen, terrorismiin, ulkomaalaisiin taistelijoihin ja radikalisoitumiseen, jotta voidaan auttaa EU:ta suojelemaan kansalaisiaan mutta pysymään kuitenkin avoimena maailmalle.

8. Kohti uudenlaista maahanmuuttopolitiikkaa

Komissio laatii Euroopan ulkorajoihin kohdistuvan kasvavan paineen hallitsemiseksi Euroopan muuttoliikestrategiaa, jolla luodaan tasapainoinen ja aiempaa oikeudenmukaisempi ja vastuullisempi lähestymistapa lailliseen muuttoliikkeeseen, jotta EU houkuttelisi lahjakkaita ja ammattitaitoisia muuttajia. Strategia sisältää myös tiukkoja toimenpiteitä laittoman muuttoliikkeen sekä ihmiskaupan ja ihmisten salakuljetuksen torjumiseksi. Muuttoliikkeen hallinnan tehostaminen merkitsee sitä, että vastuuntuntoon ja solidaarisuuteen tukeutuen kytketään EU:n muuttoliikepolitiikka paremmin ulkopoliitiikkaan, edistetään sisäistä ja ulkoista yhteistyötä ja tarjotaan suojelua sitä tarvitseville, jotta voidaan välttää sellaiset tragediat, joita Välimerellä tapahtuu toistuvasti.

9. Vahvempi maailmanlaajuinen toimija

Viimeaikaiset tapahtumat ovat nostaneet geopoliittiset haasteet asialistan kärkeen erityisesti EU:n itäisillä ja eteläisillä rajoilla. EU tarvitsee tehokkaan yhteisen ulkopoliitiikan, jonka mekanismeilla voidaan ennakoida tapahtumia paremmin ja löytää nopeasti yhteinen ratkaisu. On löydettävä yhteiset vastaukset yhteisiin haasteisiin sekä yhteiset toimet, joilla tartutaan mahdollisuuksiin, joiden täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää yhdessä toimimista. EU:n on tehtävä yhteistyötä turvallisuus- ja puolustusasioissa ja kehitettävä strategisia kumppanuuksiaan. Sen toimintapoliittisten tavoitteiden edistäminen maailmanlaajuisesti edellyttää kaikkien unionin käytettävissä olevien välineiden, myös yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP), johdonmukaista ja yhtenäistä käyttöä sekä ulkoisen ulottuvuuden järjestelmällistä huomioimista sisäisissä politiikoissa.

Komissio ottaa ensisijaiseksi tavoitteekseen edistää vakautta Euroopan rajoilla. Tavoitteen saavuttamisessa on keskeistä tukea naapurimaita, kun ne panevat täytäntöön demokraattisia ja taloudellisia uudistuksia, pitävät yllä oikeusvaltioperiaatetta, vahvistavat talousohjausta ja kilpailukykyä, kehittävät institutionaalisia valmiuksia ja hyvin toimivaa julkista hallintoa sekä lisäävät vaurautta. Komissio tarkistaa Euroopan naapuruuspolitiikkaa ja tekee tulevaisuutta koskevia ehdotuksia. Kuten poliittisissa suuntaviivoissa todetaan, meneillään olevia laajentumisneuvotteluja jatketaan, ja erityisesti Länsi-Balkanin maiden on pidettävä tähtäimessään osallistuminen Euroopan yhdentymiskehitykseen. Seuraavien viiden vuoden aikana EU ei kuitenkaan laajene.

EU:lla on vahvaa näyttöä kansainvälisestä yhteistyöstä ja kehitysavun antamisesta eri puolilla maailmaa. Toiminta kattaa ihmisoikeuksien edistämisen kaikissa ulkoisissa toimissa sekä eriarvoisuuteen puuttumisen ja sukupuolten tasa-arvon tukemisen. Unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaa on kuitenkin myös mukautettava jatkuvasti kumppanimaiden

muuttuviin tarpeisiin, jotta unionin antamat sitoumukset voidaan lunastaa mahdollisimman hyvin. Koska vuosi 2015 on kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi, komissio jatkaa työskentelyä vuoden 2015 jälkeisten kestävä kehityksen tavoitteiden parissa ja alkaa pohtia tulevia (Cotonoun sopimuksen jälkeisiä) suhteitaan kehitysmaihin. Komissio osallistuu myös ebolan torjuntaan. Jatkossakin on tarkoitus maksimoida humanitaarisen avun vaikutukset ja parantaa valmiuksia vastata kriiseihin.

10. Demokraattisen muutoksen unioni

Kansalaiset odottavat parannuksia siihen, mitä EU tekee ja miten se sen tekee. Komissio haluaa olla työskentelynsä suhteen mahdollisimman avoin, ja se tekee yhteistyötä muiden toimielinten kanssa lisätäkseen EU:n toimiin liittyvää vastuuvastuuta ja avoimuutta. Komissio on antanut uusia sääntöjä, joilla varmistetaan komission jäsenten sekä organisaatioiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien välisiä yhteyksiä koskeva täysi avoimuus¹⁰, ja se tekee ehdotuksia pakollista avoimuusrekisteriä koskevaksi toimielinten sopimukseksi, jotta kaikki EU:n toimielimet olisivat avoimia siitä, kenellä on vaikutusta päätöksentekoprosessiin.

Kuten poliittisissa suuntaviivoissa ilmoitetaan, komissio tarkistaa muuntogeenisten organismien (GMO) hyväksymiseen sovellettavaa päätöksentekoprosessia. Tarkoituksena on vastata kansalaisten ja jäsenvaltioiden huoleen siitä, että komissiolla on tällä hetkellä oikeudellinen velvoite vahvistaa muuntogeenisten organismien hyväksyntä myös silloin, jos jäsenvaltioiden selkeä enemmistö vastustaa ehdotusta.

Komissio kehittää sääntelyn parantamiseen tähtäävää välineistöään erityisesti arviointien, vaikutustenarviointien ja julkisten kuulemisten osalta ja määrittelee sääntelyn toimivuutta koskevan ohjelmansa puitteissa lisää uusia toimia. Lainsäädäntöprosessin tehostaminen EU:n tasolla edellyttää, että kaikki toimielimet parantavat sääntelyään. Niinpä komissio tekee ehdotuksen parempaa lainsäädäntöä koskevaksi toimielinten sopimukseksi. Työllisyyttä, kasvua ja investointeja koskevien painopisteiden toteuttamiseksi kaikkien kolmen toimielimen on parannettava yhteistyötään, jotta asiat tulevat tehdyiksi. Komissio ryhtyy Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa parantamaan yhteistä ohjelmasuunnittelua, jonka myötä kaikki tuntisivat painopisteet omikseen, jolloin EU:n asialistaa voitaisiin viedä eteenpäin mahdollisimman tehokkaasti kunnioittaen kuitenkin kunkin toimielimen roolia ja toimivaltaa, joista määrätään perussopimuksissa.

Kun vuotta 2015 koskeva työohjelma on hyväksytty, komissio haluaa laatia yhteistyössä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa luettelon ensisijaisista ehdotuksista, joiden käsittelyssä toimielimet sitoutuvat etenemään nopeasti ja joiden pikaisen ja lopullisen

¹⁰ C(2014)9051.

hyväksymisen ne sitoutuvat varmistamaan. Tämä koskee erityisesti niitä ehdotuksia, jotka liittyvät suoraan investointialoitteen täytäntöönpanoon. Toimimalla yhdessä voidaan varmistaa, että tällä kertaa asiat ovat toisin.